

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru memorabile pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătitate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiiu, strada Măcelarilor 47
Corespondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru de-care publicare.

Sibiiu, 5/17 Octombrie, 1884.

Între luptele de tot soiul, lupte amare și grele, cu multă satisfacție repetăm în inimele noastre cuvintele fericitului Bolintinianu:

„Căci se știți că toții cu un neam se face Mare sau se perde cum femeii place.”

Era adecă aproape terminată zidirea mănăstirii Argeș, și în lipsa de mijloace domnul face apel la ostași. Acestia sfătuiesc pre domn să arunce nouă biruri asupra țeranilor.

Timpuri fericite erau acelea, când domnul cu ai sei se sfătuia cum să termine zidirea de mănăstiri, în cari se și afle adăpost cei persecutați de soarte. Da, fericite erau zilele, când doamna țerei spre a ușura sarcinile publice și da dela sine prețioasele sale. Astfel se îngrijeau odinioară domn și doamnă de mănăstiri, lăcașul moralității, al iubirii creștinești și al virtuților naționale.

Întocmai femeilor din timpurile de glorioasă fericire, femeile române de astăzi cu o rară insuflecție au adus obolul lor pe altariul mănăstirii, în care se vor crește fetițele noastre, și vor forma mintea și inima sugând miere din bogatul fagur al trecutului femeii române, eternizat de genii neamului nostru. Asemenea doamnei lui Neagoe voevod, femeile române vin a ușura soarta bărbaților, care de mașteră ce este, ne face cărunți înainte de vreme. Asemenea femeilor din timpurile gloriei străbune, femeia română a voit să arete că are inimă românească, din care ea și-a format voință de fer, și voința de fer o a dus la izbândă.

Avem înaintea noastră reuniunea femeilor române din Sibiiu, și școala de fetițe înființată de ea.

Bogatul și mărețul nostru trecut până eri alaltăeri era cunoscut de puțini. Nu vom cerca pentru ce. Căusele erau multe și varii. Între acestea nu va fi fost cea din urmă creșterea noastră.

Până prin anii patruzeci prea puțini se ocupau cu trecutul nostru chiar și în România liberă, pe atunci Moldova și Valachia.

O seamă de tineri crescuți în Paris și-au luat nobila misiune de a reforma societatea românească. Dintre aceștia puțini sunt cei ce au ajuns să vadă respălătită osteneala. Singur cel mai favorit al Muresor, regele — poet Vasile Alecsandri, și paremise Rozetti și Cogălniceanu gustă din această respălătire, și valurile politice nici pe aceștia nu-i dispensează totdeauna dela amărăciuni dureroase.

La noi împregiurările măștere pas de pas ne-au oprit în sborul spre gloriosul trecut al românilor. Noue nu ne sunt cunoscuți cronicarii, nu poeziile

populare „copii găsiți ai geniului românesc” după cum i numește neobositul lor culegătoriu, nu opurile unui Negruzzi, Alecsandri, Bolintineanu, Alecsandrescu, Heliade-Radulescu, Hașdeu, ca să retac succesele grupei dela societatea „Junimea.”

Și era naturală sterilitatea la noi, căci ne lipsea școala națională pentru femei, și cu ea tot trecutul nostru istoric și literar.

Crescute femeile noastre în institute streine, ce era mai natural, ca ele să aducă cu sine ceea ce de tinere s'a imprimat în sufletul și inima lor: atragerea către gloriosul trecut al streinilor.

Femeile române din Sibiiu sunt acum 4 ani s'au întrunit în Reuniune cu scopul de a înființa școală română pentru creșterea fetițelor noastre.

Idealul lor era și este: să facă o mănăstire, în care se așeze ce avem mai scump pe lumea aceasta: fetițele noastre. Religiuinea străbună, moralitatea creștinească, bogatul trecut al românilor, vor plana în această mănăstire, și fetițele noastre crescute în religia noastră, moralitatea proprie neamului nostru, adăpate la nesecatul isvor al trecutului românilor, la timpul seu vor deveni mame ca Mama lui Stetan cel Mare, doamna lui Neagoe, Rosandra doamna lui Stefan și alte nenumerate po-doabe ale istoriei noastre.

Și ele s'au apucat de mănăstire înființând școala română de fetițe aici în Sibiiu. O am vădut cu ochii nostri la deschiderea sărbătorească a ei în Novembre anul trecut. Bătrânii nostri vîrsau lacrimi de bucurie, ear noi tinerii stam uimiți, și ne innecam lacrimile de bucurie.

O am vădut în Iunie la încheierea anului școlastic, și noi cei tineri am constatat, că elevele nostre multe știu mai bine românește, ca și maicele lor. Vorbim purul adevăr, și se nu se creadă că facem glume.

Mănăstirea trebuie clădită încă, consolidată și terminată, lipsesc însă mijloacele.

Reuniunea femeilor române din Sibiiu au apelat la femeile române. O sortitură era chieată a aduce resurse pe seama școlii de fetițe, și ea a întrecut așteptările inițiatorilor ei.

Diariul nostru a publicat obiectele intrate pe seama acestei sortituri. Femeile române, întocmai doamnei lui Neagoe voevod, s'au grăbit a depune mărgăritare scumpe pe altariul acestei mănăstiri, în care se va adăposti lumina și știința, care va lumina și va împodobi fetițele noastre.

Cu rară insuflecție au contribuit femeile noastre pentru sortitura reuniunii, și ele au dat ce au avut mai bun: lucrul mâinilor lor.

De peatră să fie inima omului, ea tot trebuie să salte, vădend frumoasele lucruri de mână ale femeii române. Multe face arta, multe poate ea face, însă minuni poate produce ea, când este ajutată de darul buneii nature.

La noi femeia țeranului rivalisează cu iscusința artei. Preste una mie și două sute de obiecte au încurs din toate locurile locuite de români. Acestea preste jumătate sunt lucrate de femeia țerană.

Cine a vădut esposiția dela 1881 acela a rămas uimit de vitalitatea noastră.

Cine privește acum obiectele intrate pentru sortitura întreprinsă de Reuniunea femeilor române din Sibiiu, acela crede a se afla în mijlocul esposiției naționale din pavilionul din grădina archidiece-sană dela 1881, și el cu mândrie privește la viitorul școlii române de fetițe, căci în femeile noastre sentimentul pentru tot ce e românesc este mai viu ca până acum, și insulta ce astă vară ni s'a făcut în Cluș, nu puțin au contribuit la alipirea noastră de datinile străbune.

Din toate părțile prigoniri asupra noastră, din toate părțile neîndreptățiri strigătoare la ceru. Neîndreptățiri la Caransebeș, neîndreptățiri la Lugos, neîndreptățiri în comitatul Huneadoarei, persecuțiuni și neîndreptățiri în comitatul Solnoc-Doboca, Bistrița Năsăud, Alba-inferioară, neîndreptățiri și batjocură ca adaus în Sibiiu, și toate acestea pentru cuvântul că suntem români, și cerem mijloace pentru existența și cultivarea noastră, cerem o mică părțică din contribuiriile noastre.

Pretutindenea ne resping în mod brutal unguirii, și în Sibiiu, cu mârșav sarcasm ne împoacășă sasii.

Lăsați numai la forțele noastre, entusiasmul muierilor noastre ne însoflă curagiu, ne dă nouă putere.

Femeia noastră a luat în mână sa instrucțiunea și educațiunea fetițelor noastre, și noi cu încredere privim la viitorul nostru, căci femeia română de acum cu nimica nu este inferioară femeii române despre care a cântat poetul:

„Căci se știți cu toții că un neam se face Mare sau se perde cum femeii place.”

Revista politică.

Sibiiu, 5/17 Octombrie

În dieta Ungariei curge desbaterea asupra răspunsurilor la mesagiul regesc. La locul acesta vom reproduce din cuvântarea ministrului president partea privitoare la politica esternă.

FOIȚA.

Amintiri din viața dela gimnasiu.

(Urmare.)

Feriile au trecut iute și în dimineața zilei de 1 Septembrie me aflam în cancelaria direcțiunei gimnasiale din Orăștie. Directorul Sz. G., un om bătrân uscat la față și slab reprezenta un adevărat tip maghiar. Fisiognomia avea nește trăsături marcate, în care se vedea urmele energiei și bărbăției ce caracterizează pe omul devotat cu trup cu suflet studiului. Îmbrăcămintea sa era modestă însă după fasonul curat maghiar. Dînsul ședea la o masă simplă, pe care se afla o mulțime de cărți și era ocupat cu înmatricularea. Îndată ce me vedu se sculă de pe scaun și me întrebă într'un ton categoric în limba maghiară: „Ce vrei?” (*mit akarsz?*). Răspunsul meu în limba germană îl alteră la moment. Dînsul de bunăsamă nu s'a așteptat ca cineva să vină și să-l agrăiască într'o limbă, care eri alaltăeri era o limbă atât de urgisită și desprețuită de maghiari. Reflectându-l că nu știu ungurește dînsul se înholbă odată asupra mea și-mi dîse în mînie, că dacă nu cunosc limba maghiară n'am ce cănta la gimnasiul unguresc din Orăștie și să-mi ved de cale; dar îndată ce-l asigurai, că scopul meu este

togma învățarea limbei ungurești, se mai liniști și esaminându-mi atestatul după ce am plinit cele prescrise, me inscrie în matriculă ca student de clasa a VI. — Apoi mi ținu o predică morală maghiară, din care n'am înțeles nici o vorbă, dar totuți presupuneam, după tonul cel didactic serios, că vrea să-mi dea povețele necesare. Cu o ședulă mică a mână m'au îndreptat spre colegiu, unde ședea învățătorul de clasa VI.

Directorul era om greu la vorbă. Modul cum m'a primit și tractat, nu-mi însufle încredere cu privire la corpul profesoral al gimnasiului. Me temeam că nu voi putea corăspunde la problema de a înveța în scurtă vreme limba maghiară și voi avea mari dificultăți. Prelângă aceasta au disem că disciplina gimnasiului e foarte strictă și tractamentul foarte barbar. Un amic îmi spusese, că profesorii nu pot suferi pe români și mai ales pe acei ce nu știu ungurește. Altul me reflectase la o împregiurare abia de creșut spunend-umi, că în gimnasiul acela se aplica bastonada până și în clasele de sus. — Acestea lucruri îmi păreau neesplicabile și fabuloase — până ce realitatea m'a convins că adeseori relele reale sunt mai mari decât cele închipuie.

M'am prezentat la profesorul de clasă A. B. Aici aflai că dînsul propune toate studiile prescrise pentru clasa a VI. și că e după titlu numai „învățătoriu” pentru că la reformați numai clasele

VII și VIII au profesori. — Aceasta era prima deosebire principală între institutele secundare reformate și între celelalte institute confesionale ce-mi venise la cunoștință.

Venisem în pozițiunea de a cunoaște din experiență proprie și imediată temelia ce o pun maghiarii la instrucțiunea specifică maghiară, cu care imbată lumea mare. Eram curios a ști, dacă într'adevăr maghiarii au drept a vorbi cu atâta dispreț despre știința germană, și dacă știu să dea instrucțiunei lor direcțiunea și avântul ce le pretindea supremația politică, la care ajunseseră prin dualism. Ocasinea de a cunoaște calitățile instrucțiunei umanistice ungurești mi se dede îndată ce am intrat în școală.

A doua zi eram adjustat pe deplin cu manualele necesare și ședeam în rînd cu ceilalți colegi, între cari spre surprinderea mea plăcută, mai erau doi amici naufragiați veniți togma dela Sibiiu cu același scop ca și mine.

Accentele cele dure ale limbei maghiare, tonul cel aspru și ironic, cu care învățătorul nostru îndrepta răspunsurile greșite ale școlarilor, cu un cuvânt metoda de propunere și tractamentul cu totul deosebit de cel usitat la gimnasiile germane făcea o impresiune puțin favorabilă asupra noastră.

În oara a doua de instrucțiune veni un moment de tot penibil pentru noi cari veniserăm dela Sibiiu. Un școlar fu osândit să ia pentru un fapt de ne-subordinațiune o pedeapsă de bastonadă. La mo-

În zilele trecute deputatul Irányi a interpellat pe ministrul president cum stăm față cu Rusia după întrevvedere la Skierniewice, și făcutu-s'a acolo vre-o stipulațiune în scris.

Ministrul president a răspuns:

Onorată Casă! Raportul nostru actual față cu Rusia numai pe baza raportului nostru cu Germania se poate judeca exact.

Esența pactului dintre Germania și Austro-Ungaria este a lega strâns laolaltă pe aceste două state în fața unui pericol din afară. Esclusiva lui chemare însă a fost și este și astăzi susținerea păcii, și nu războiul.

Fiind deci exclusivă lui chemare susținerea păcii, este lucru natural că principala lui chemare era să se lege raporturi amicale cu statele vecine și în special cu Rusia, care în susținerea păcii este de mare importanță, și prin aceasta să se deie păcii tot mai mare siguranță. A trebuit ca și guvernul nostru în unire cu al Germaniei să născă a face acest raport din toate părțile liniștitoriu, loial și intim.

Și trebuie să recunoaștem că atât dumnitoriul, cât și regimul actual al Rusiei, au primit cu cea mai mare prevenire născă guvernului unite. Raportul statorit pe această cale s'a manifestat faptele la întrevedere la Skierniewice, căci toți trei monarhii au dat din nou asigurări despre vederile lor pacifice, vederi, cari nici altcum n'au fost conturbate, dovadă convenirea mai de multeori a ministrilor respectivi.

Cred, că ei prin aceasta au făcut bune servicii popoarelor din Europa, dând nouă dovezi, că pe baza pactelor actuale se va sușinea pacea, și — după cât știu eu — ea fu pretutindenea întimpinată cu bucurie. Și tot cel ce iubeste pacea trebuie să se bucure vedând, că se unesc principii și guvernele a trei țări puternice, spre a nu permite să se conturbe pacea.

Tendența și baza morală și aici este cea de la pactul celor doi împărați, al Germaniei și Austro-Ungariei. Și fiindcă nu s'a intenționat altceva, nici nu s'a simțit trebuința de a se face în Skierniewice vre-o stipulațiune sau protocol, căci — după cum dăse — prelângă conclucrarea reciprocă la susținerea păcii ajunge adevărata și consecuența determinare a monarhilor și a guvernelor.

Această determinare mijlocită la Skierniewice va conduce guvernul monarhiei noastre, care, în ce privește reciprocitatea — cu încredere privește la Rusia.

Aceasta este situațiunea după întrevedere, astfel fu pricepută ea și în Germania: întărirea pactului celor doi împărați — după cum se numește el —; întărirea pactului dintre împăratul german și monarhia Austro-Ungară cu tendința de a susținea pacea.

Eu cred, Onorată Casă, că aceasta și la noi va produce nu îngrigire ci liniștire în peptul fiecărui om iubitoriu de pace (așa este! Adăverat!) Cred mai departe, că nu este amic al Ungariei și al națiunei maghiare cel ce lătesce vestea, că Ungaria și națiunea maghiară condusă de ură cătră vre-o națiune, prin cuvinte sau fapte, conturbă pacea, cea atât de necesară nouă înșine, sau dă ansă la aceasta. (Aplause vii).

Sum de părerea că născă guvernului întru susținerea păcii vor fi spriginite atât de legislațiune, cât și de națiune.

Atâta ve pot spune cu privire la această cestiune. Aceasta este unica și adevărata interpretare a passagiului cu privire la politica esternă, și protestez contra altei interpretări. Recomand proiectul comisiunei spre primire în general.

Răspunsul mesagiului regesc.

În cele următoare reproducem introducerea „Tribunei“ proiectului de răspuns la mesagiul regesc elaborat de comisiunea aleasă de majoritatea dietei:

*Maiestatea Voastră imperială și apostolică regească!
Prea bunule Domn?*

Pătruși de acele grațioase, cuvinte pe cari Maiestatea Voastră a binevoit a ni le adresa cu ocaziunea deschiderii actualei diete, și convinși că o activitate roditoare din partea dietei nu se poate închipui decât în conștegere și cu spriginul regelui încoronat, reprezentanții dietali ai țărilor sfintei coroane ungare; la începutul activității lor, țin de înțaiia și cea mai plăcută datoriă a lor, de a da expresiune înaintea înaltului tron al Maiestății Voastre celui omagiu adânc și acelei alipiri credincioase, care le nutrește fie-care cetățean al acestei patrie ungare pentru Maiestatea Voastră împ. și apost. reg., pe care n'a putut și nu va pute să le schimbe nici o divergență de opiniuni, nici să le sguđuie vre-o luptă politică, ori cât de furtunoasă.

Sentimentul acestei fidelități pline de devotament, nu-și are rădăcina numai în pietatea pentru sfânta coroană, care împodobește capul Maiestății Voastre, ci și în acea pornire constituțională, de care Maiestatea Voastră, la ori ce ocaziune, dă dovezi atât de strălucite, în acel sprigin binevoitor, pe care Maiestatea Voastră îl dă la tot ce este necesar pentru dezvoltarea și consolidarea vieții constituționale în Ungaria.

În această privință avem înaintea de toate noua organizație a camerei magnaților, care a fost deja primită în programul mai multor diete, dar care până acum a rămas o cestiune neresolvată. Declarația Maiestății Voastre, că soluțiunea acestei cestiuni nu se mai poate amâna găsește viu ecou în conștegera noastră. De mult s'a simțit necesitatea și urgența acestei reforme și chiar camera magnaților a recunoscut-o aceasta în mai multe rânduri. Majoritatea precumpenitoare a națiunei nu cere părăsirea fundamentului istoric al acestei camere. Această națiune este cu mult mai mândră de istoria ei, încât să-și poată uita de postulatele dezvoltării istorice, de acea pietate, pe care dătește și astăzi și o va dători totdeauna acelor factori, cari în timp de secolii au împodobit paginile istoriei cu atâta splendoare. Dar cu tot sentimentul de pietate, în organizația camerei de sus, trebuie să între și postulatele timpului schimbat; pe lângă meritele trecutului trebuie să fie reprezentate în această organizație și interesele și ideile conducătoare ale prezentului și dacă guvernul Maiestății Voastre propune în acest sens noua organizație a camerei de sus, atunci din parte ne va ave tot spriginul.

De asemenea în alte direcțiuni ale vieții publice Maiestatea Voastră ne-a pus în perspectivă importante proiecte din partea guvernului. Dintre acestea sunt unele, cu cari ar fi trebuit să se ocupe încă dieta trecută. De acestea se ține regularea procedurii penale și crearea unui cod civil. Așteptăm cât mai îngrabă prezentarea acestor proiecte de mare importanță, care dobândind putere de lege, nu numai că vor contribui în mod esențial la întărirea sentimentului dreptății în popor, dar vor ave totodată o influență binefăcătoare asupra intereselor materiale ale țării, care în lipsa unei potrivite legi ocrotitoare nici odată nu vor fi pe deplin asigurate.

Un rezultat tot atât de favorabil așteptăm și de la regularizarea lucrărilor publice, de la noua întocmire a dreptului privitor la ape, a legii pentru poliția de câmp și a dreptului montan; ear în tribunalul administrativ toți cetățenii vor găsi destulă garanță pentru drepturile lor individuale, dacă tribunalul — fără de a micșora prin funcționarea sa activitatea spornică a administrațiunei sau responsabilitatea organelor administrative, va fi astfel compus, încât pe de o parte prin cunoștințe speciale temeinice, pe de alta prin imparțialitatea și independența membrilor sei, se poată dobândi și justifica încrederea generală.

Precum vom sprigini însă cu plăcere ori-ce dispozițiune menită a protege pe cetățenii statului în contra volinciei organelor administrative, tot astfel vom da cu plăcere mână de ajutor, pe cât vor permite împrejurările financiare ale țării, pentru îmbunătățirea stărei materiale a funcționarilor statului și vom primi cu simpatie ori-ce născă a guvernului, care tinde de a face pe funcționarul, care și-a câștigat merite în serviciul statului, părtaş de o soartă mai echitabilă, când se va retrage din serviciu.

Înaltul mesagiul al Maiestății Voastre mai atinge o cestiune, a cărei importanță trece dincolo de granițele patriei noastre, ba chiar și dincolo de granițele monarhiei: regularizarea Dunărei de sus și înlăturarea obstacurilor ce întimpină navigațiunea la Porțile de fer. Dacă puternicul nostru fluviu va fi liber de obstacule, atunci această liberare va fi de sigur și în folosul acelor, care sunt și acum concurenții nostri pe terenul producțiunei brute; sântem însă liniștiți în conștegiunea noastră, căci numai de la noi atârână, ca prin o exploatare înțeleaptă n o i să ne bucurăm în prima linie de tructele liberării navigațiunei și a frecuenței neîmpedecate pe ieftinul drum de apă, și ca comunicațiunea streină, care până acum se făcea pe alte cărări, pe viitor să-și iee drumul prin Ungaria.

Suntem gata a recunoște acele rezultate însemnate pe care guvernul Maiestății Voastre, prin stăruința sa de a restabili echilibrul în bugetul statului, le a dobândit deja până acum. Avântul ce a luat creditul ungar în întreaga Europă este pentru noi un câștig atât de prețios, încât menținerea lui nu se poate din destul recomanda, de altă parte însă puterea impositară a țării este atât de exploatată încât conservarea creditului nostru și a puterii noastre ne impune cea mai mare economie. Prin aceasta noi nu înțelegem sumele de cheltuieli de prea puțină importanță, ci, evitându-se ori-ce cheltuieli de prisos, să se deschidă posibilitatea de a face cheltuieli, unde se va vedea că acestea sunt necesare și folositoare pentru propășirea spirituală și materială a țării.

Nu vom denega nici aceea ce reese ca neîncungiat de lipsă pentru siguranța statului. De altă parte așteptăm totuși de la guvernul Maiestății Voastre ca jertfa ce se va aduce în interesul siguranței statului, să nu treacă nice odată limitele absolut necesarului.

În această privință cea mai plăcută liniștire a noastră isvorește din speranța căreia Maiestatea Voastră l-ați dat expresiune în înalta cuvântare de tron, că activitatea noastră pacinică nu va fi conturbată prin complicațiuni externe și această liniște ni se mărește prin aceea, că suntem în relațiunile celea mai bune de prietenie cu toate statele, și cu deosebire că relațiunile noastre cu Germania sunt cele mai intime posibile, că așadar această relațiune, ce posedă caracterul unei alianțe de doi — carea așa precum există s'a dovedit ca o garanță atât de puternică a păcii europene — nu a suferit nici o schimbare nici cu respect la natura sa internă.

Precât de indispensabil necesar e pentru activitatea pacinică a parlamentului ungar că pacea să nu fie conturbată din afară, tot pre atât de necesar e și ca această acti-

ment fu chemat păditoriul dela poarta colegiului așa numitul „cursor“ — și eșecută porunca — spre cea mai mare uimire a noastră. Aceasta era o specie de pedeapsă, care în clasele superioare nu se aplică pe aia. La vederea acestor tractamente ni se ridică părul în cap, — ni se revolta sângele la cugetul, că ușor ni se poate aplica și nouă astfel de corectură radicală. Foarte neplăcut ne atinșea și modul de agrăire al profesorului — tot per „tu“, precând în Sibiu profesorilor germani li se părea că te vatemă agrăindu-te numai per „Sie.“ — Noi cari veniserăm din Sibiu nu poteam pricepe cum se pot întempla astfel de lucruri în clasa a VI gimnasială, dar ceilalți colegi ne spuneau, că cele ce am vedut sânt numai floare la ureche, că vom face experiențe și mai drastice. — În oara a treia de instrucțiune altă surprindere. Abia ne-am aședat pe scaune și eată că intră directorul în clasă. El venise pentru a ținea o lecțiune scolarilor celor noi. Modul cum făcu dânsul această recomdațiune, a fost foarte aspru și și desprețuitor. Ni se spunea să ne supunem necondiționat legilor scolare și alte lucruri ce se înțeleg de sine, adause însă, că va fi rău de „noviții“ dela Sibiu, dacă se vor încumeta a infecta gimnasiul cu idei străine și incompatibile cu sistemul acestui gimnasiu. Sensul acestor cuvinte fiind cam întunecat nu l-am înțeles la moment, însă mai târziu ni s'a explicat prin unele exemple con-

crete precum vom vedea. Apoi se adresă cătră toți scolarii cu admonițiuni serioase și se depărtă lăsând o tăcere adâncă în urma sa — semn învederat că era mare respectul ce-l avea la tinerimea scolastică. — Tot în aceasta oară mai veni și un alt învățător de o statură uriașă cu niște priviri întunecate și crunte. Acesta informându-se despre noi că nu știm ungurește se indignă, ba se infuriă astfel, încât dăse că ex principio trebuie alungați din gimnasiu niște creaturi cari nu știu vorbi unguresce. Stigmatizându-ne cu epitetul de „tufari“ (bokor) eși mănios și amenințând pe ușe, aruncând o privire cruntă asupra noastră.

Aceste scene penibile ce se petrecuseră una după alta lasară o adâncă impresiune în inimile noastre. Figurele cele amenințătoare ni se înfipseră ca o nălucă de spaimă în fantasmă.

Instrucțiunea în institutele secundare reformate e aședată pe aceleși temelii ca și la celelalte scoli confesionale. Ori cât de originali și inventioși voiesc a se presenta maghiarii înaintea lumii pedagogice, ei totuși rămân acea ce sânt: plagiatorii instrucțiunei germane. Vorba e numai dacă dânsii știu să interpreteze spiritul și sensul instrucțiunei germane cum se cuvine și dacă știu să-l conformeze cu spiritul cel pretensiv maghiar.

Manualele sânt cele garmane, traduse din cu-

vânt în cuvânt în limba maghiară. Studiile în genere și în deosebi cele umane, limba latină și greacă, nu se cultivă în gradul acela intensiv ce-l vedem la germani. Indiferentismul cătră aceste două limbi clasice antice se vede din puținul progres cel făcea elevii în aceste studii și cu deosebire din valoarea neînsemnată ce se atribue limbei grece, a cărei studiere se începea abia în clasa V, precând la institutele germane se propune începând cu clasa III. Scolarii maghiari nu-și prea bat capul cu latina și cu greca. Ai crede că dacă sânt neglese studiile umane, elevii vor profita cu atât mai mult din științele esacte, dar progresul în aceste studii încă e inferior. Istoria nu se propune în clasa VI — nici cea universală nici istoria patriei. Se propune însă un studiu neîndatinat la alte gimnasii: astronomia. Poate că acest studiu a contribuit la inventarea globului maghiar, care frământă și incurcă atâtea capete naționale maghiare. Se propune chemia, după un manual maghiar atât de particular, încât cu greu i vei mai găsi păreche la alte institute streine. Autorul acestui manual a inventat arta, care numai în limba maghiară e posibilă, de a scrie o chemie fără a recurge la terminologia usitată în Europa întreagă. N'am aflat în cartea întreagă un unic termen tehnic, nici măcar în parautese. Autorul de bună samă a voit să arate că limba maghiară e atât de perfectă și bogată în

vităte să nu fie întreruptă nici în intervale de timp preste măsură scurte prin o astfel de mișcare, care sguđuie țeara în toate straturile ei. Din punct de vedere constituțional violența, cu care iau parte la noi la alegerile generale pentru dietă toate clasele națiunii, poate fi salutată numai ca o aparență îmbucurătoare; dar chiar fiindcă aceste alegeri preocupă în așa măsură însemnată atențiunea și timpul cetățenilor statului, tocmai de aceea acești din urmă trebuiesc subtrăși numai de atâte ori dela ocupațiunea lor regulată, de câte ori e de lipsă aceasta din punct de vedere al înfruirii reciproce dintre națiune și reprezentanții sei. Îndată ce dar va ajunge în casa deputaților o propunere ce are de scop prelungirea perioadelor dietei, aceea va afla aprobarea și sprigul nostru.

(Va urma.)

Călătoria MM. LL. Regelui și Reginei României.

Cetăm următoarele în „Monitorul Oficial” de azi: „Luni, 24 Septembrie, Majestatele Lor ajungând la Orșova, la oarele 6 și jumătate seara, au luat prânzul în vagonul regal; la prânz au luat parte dl prim-ministru Brătianu și d. colonel Bibescu, vice-preșident al Senatului. După prânz d. prim-ministru Brătianu, d. colonel Bibescu, d. G. Cantacuzino, directorul drumurilor de fer, și d. inginer Paciurea și-au luat diua bună dela Majestatele Lor, urându Le bună călătorie, și s’au întors în România.

„Marți, 25 Septembrie, Majestatele Lor au ajuns la Pesta la 7 oare și 34 minute dimineața fiind întâmpinate la gară de d. Rosetti-Solescu, însărcinat de afaceri la Viena, care venise înaintea Majestaților L., de d. Mavrocordat, gerantul consulatului din Pesta, care a oferit un buchet M. S. Reginei, și de d. cancelar Poruțiu. Erau asemenea prezenți la gară pentru a primi pe Majestatele lor, d. Răth primarul orașului din Pesta, d. Theiss, președintele poliției locale, și d. Hironimi, președintele dela Staatsbahn, cu cari M. S. Regele a binevoit a convorbi mai mult timp înainte de plecare.

„La oarele 2, Majestatele Lor au sosit în Viena fiind întâmpinate la gară de d. Nenici, al II-lea secretar al legațiunii, de d. S. Belio, cari au oferit buchete de flori M. S. Reginei, și de funcționarii superiori ai drumului de fer.

„Majestatele Lor au luat prânzul în salonul imperial, bine-voind a invita și pe d. Rosetti.

„Înainte de plecare, Majestatele Lor au binevoit a vorbi cu mai mulți studenți români, aflători în Viena pentru studii, cari vinise la gară pentru a prezenta omagiile lor. Majestatele Lor s’au informat cu viu interes despre studiile și progresele făcute de fie-care student.

„Călătoria dela Viena s’a urmat cu un tren special. D. însărcinat de afaceri a avut onoare de a însoți pe Majestatele Lor până la München.

„Majestatele Lor au sosit la München la oarele 11 și 15 minute seara. AA. LL. principele și principesa de Wied, precum și A. S. principele Frederic de Hohenzollern venise la gară înaintea Majestaților Lor. Se mai aflau față la sosirea trenului regal baronul de Pechman, directorul poliției precum și funcționarii superiori ai drumurilor de fer bavarese.

„Mercuri, 26 Septembrie, a sosit în München A. S. Principele Leopold de Hohenzoller, care a venit din Weinburg înaintea Augustului seu frate. Majestă-

țile Lor au petrecut zilele de Mercuri și Joi în München, vizitând diferitele muzee și galerii de tablouri precum și mai multe magazine de antichități.”

Varietăți.

* Consistoriul metropolitan este întrunit de alaltăcri. Mai toți membrii ordinari sunt prezenți, demn de o vie interesare pentru cursul afacerilor metropolitane. Afară de preșanții domni episcopi dela Caransebeș și Arad mai vedurăm cu această ocaziune notabilități bună-oară ca dd: Anton Mocioni, Bran de Lemeni, Babeș, Ianculescu ș. a. Se afirmă, că pentru congres s’ar fi designat termin pe 11/23 Novembre, de asemenea se vorbește de o acțiune nouă la consistoriul metropolitan, de carea se leaga celea mai bune speranțe.

* (Cas de moarte). La 2/14 Octombrie a răposat în Sebeș, **Ioan Oniț**, proprietariu și comerciant în etate de 47 de ani.

* (Convocare.) Adunarea generală extraordinară a despărțământului VIII al asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, se convoacă prin aceasta în comuna Șard pe 1 Novembre 1884 st. n. la 10 oare a. m.

Din ședința subcomitetului VIII a asociațiunii transilvane, ținută în Alba Iulia la 10 Iuliu 1884.

Ioan Pipos, director.

* (De cinci-ori botezat.) „Bufachi Cesare Augusto” care a fost botezat de cardinalul Alimonda în Turin, în 4. Faur 1883 cu numele fals de „baron Mayer Augustin,” — după cum se scrie în „Gazete Piemontese” — în zilele aceste s’a botezat din nou prin arhiepiscopul Rhemsului primind numele de „Bozachy.” Acesta e al cincile botez pe care la primit. Dintâiu a fost botezat în Roma la anul 1884, anul nașterii sale; a doua-oară în 1872 în Roma în biserica Baptistanilor; a 3-oara în Lourdes la 22 August 1882; a 4-oară în Turin la 4 Faur 1883 și a cincia oară acum în Rhems. După cum se susține după botezul din Lourdes s’ar fi mai botezat odată în Genua. Repetarea botezului acestui aventurier e de explicat, căci el decâte-ori se boteza primea daruri bogate.

* (Intunecime egypteană în Viena.) În 12 Octombrie a. c. s’a vârsat o ploaie torențială viforoasă asupra Vienei. În decursul ploaiei norii așa s’au fost condensați, încât în vr’o câteva minute s’au făcut o întunecime neobicinuită. După aceasta s’a făcut earăș lumină dar ploaia a continuat.

* (Had zsi Loja), capul insurgenților bosniaci în 8 l. c. la 11 oare sara a sosit în Triest; aici a fost așteptat de soția și de copii lui, cari-l vor petrec în Medina la locul lui de esil. El e condus peste Suez în Arabia de un comisar turc.

Spesele călătorie ale insurgentului le poartă ministrul comun de finanță. Până acum s’a spesat cu călătoria lui 800 fl. v. a. El va căpăta și pensiu.

* (Pentru ce e consult să nu te căsătorești.) Solon, filosoful athenian, a cercetat în Milietus pe amicul seu pe Thales, pe care îl condamnă din cauză, că nu voiește să se căsătorească și nu dorește să aibă copii. La toate aceste Thales n’a răspuns, ci în secret a pus pe un individ la cale,

ca să se prefacă ca și când ar fi sosit din Athena. Solon întreabă pe acesta: Ce noutăți în Athena? streinul înstruat de Thales, răspunde: Nu este altă noutate, de cât că am vedut înmormântarea unui tiner, pe care îl petrecea întreg orașul și precum se dicea ar fi fost fiul unui om înțelept și cu însușiri nobile. Sărmanul tată nefericit! a exclamat Solon. Dar cum chiamă pe tatăl seu? Am audiat vorbindu-se și de numele lui, dar am uitat, atâta însă știu, că e un om foarte înțelept și drept. Solon perđându-și tot mai mult din paciență îl întreabă: Nu lău chemat Solon? Ba da! răspunde streinul. Solon audind aceste s’au supărat foarte și a început a fi neliniștit, ce vedând Thales i-a dis: Nu te supăra Solon, numai am voit să te probez, ba am voit iubite să te fac, că tu prin tine însuși să te convingi, că eu numai pentru aceea nu voiesc să me căsătoresc, ca să fiu necesitat a suferi durerile de care erai tu cuprins mai nainta.

* (Cholera). În decursul zilei 11 Octombrie au fost următoarele casuri de coleră: în cercul Alexandriei 7 casuri de îmbolnăvire și 1 de moarte; în cercul Aquilei 6 de îmbolnăvire și 2 de moarte, în cercul Bergamo 4 de îmbolnăvire și 3 de moarte, în cercul Bolognei 4 de îmbolnăvire și 1 de moarte, în cercul Bresciei 4 de îmbolnăvire și 3 de moarte, în a Casertei 1 de îmbolnăvire și 1 de moarte, în a Chietei 2 de îmbolnăvire, în a Cremonei 10 de îmbolnăvire și 8 de moarte, în a Cuneoi 13 de îmbolnăvire și 21 de moarte, în Genui 16 de îmbolnăvire și 16 de moarte (din acestia în orașul Genua 8 de îmbolnăvire și 10 de moarte), în cercul Milanului 1 de îmbolnăvire și 2 de moarte, în a Modenei 4 de îmbolnăvire și 3 de moarte, în cercul Neapolei 146 de îmbolnăvire și 81 de moarte, (din acestia în orașul Neapolei 122 de îmbolnăvire și 70 de moarte); în cercul Noverei 1 de îmbolnăvire și 2 de moarte, în cercul Parmei 5 de îmbolnăvire și 2 de moarte, în al Paviei 19 de îmbolnăvire și 3 de moarte, în cercul Regio nell imiliei 5 de îmbolnăvire și 2 de moarte, în al Rovigiei 2 de îmbolnăvire și 1 de moarte, în cercul Salerno 4 de îmbolnăvire și în cercul Turinului 5 de îmbolnăvire și 4 casuri de moarte.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 16 Octombrie n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	123.05	123.—
Renta de aur ung. de 4%	93.15	93.05
Renta ung. de hârtie.	88.75	88.70
Renta de aur austriacă	103.05	103.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	96.65	96.50
II emisiune de obligațiuni de stat dela drumul de fer orient. ung.	119.15	119.—
Sorți de regulara Tisei	115.75	115.25
Serisuri fonciari ale institutului „Albina”	—	100.8
Acțiuni de bancă de credit ung.	283.50	282.25
Împrumutul drumurilor de fer ung.	142.40	142.25
Obligațiuni de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	103.75	103.—
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	100.—	100.25
Obligațiuni urbariale temesane de	100.25	100.25
S rți unguresci cu premii	114.75	114.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	80.90	80.75
Acțiuni de bancă austro-ung.	859.—	855.—
Obligațiuni urb. temes. cu clausulă de sorțire	59.—	100.25
Datorie de stat austriacă în argint	81.95	81.75
Galbin	5.78	5.76
Napoleon	9.69	9.69 1/2
London (pe polița de trei luni)	122.15	122.15

cât n’are lipsă să împrumute termeni tehnici din sârăcia limbelor universale europene.

Trebuie să spun adevărul că puțin am profitat în aceasta clasă. Nici limba maghiară nu mi-am însușit-o, pentru că în afară de școală se vorbea mai mult românește chiar și între maghiari. Era o mulțime de scolari români în acest gimnasiu și limba română, cu toate că era urgisită ca de regulă pretutindenea la institute maghiare, se impunea de sine tututur scolarii. Atât de mare esta forța și farmecul immanent a acestei limbe! Este aceasta o dovadă eclatantă că limba majorității se impune minorității de sine în mânia tuturor tentativelor de a-i reduce s’au de a-i nimici valoarea. Era raritate a vedea un student maghiar, care să nu știe grăi românește. Și totuși atențatez asupra limbei noastre nu mai au sfârșit — dar înzadar vor fi toate acestea svêrcoliri și sfôrări, căci odată tot va veni timpul când valoarea teritorială a limbei române va trebui să fie identică cu valoarea ei politică în Transilvania.

Aceasta era în genere starea instrucțiunii în clasa a VI în care me aflam. Dar și în celelalte clase inferioare instrucțiunea sta la același nivel. Unica excepțiune se făcea cu limba maghiară. Aceasta se cultivă în proporțiune cu bolnăvicioasa predilecțiune ce o au în genere maghiarii cătră limba lor. A nu ști ungurește era în acest gimnasiu un

pecat strigător la ceru — ca pretutindenea la Maghiari. Asemea valoare avea și istoria — în clasele VII și VIII, unde se propunea — însă nu cea universală, ci istoria Ungariei, care se propunea cu toate detaiurile ei minuțioase și tendențioase. Este trist a vedea cât de puțină importanță atribue maghiarii istoriei universale. Aceasta se face cu tendența învederată ca scolarii să nu fie copleșiți de faptele și meritele altor popoară și ca dênșii să nu cunoască alta națiune mai meritată și mai strălucită decât cea maghiară!

De aci provine unilateralitatea și preocupățiunea ce se observă la maghiarii crescuți în asemenea idei înguste. Prin aceasta metodă se paralizează folosul ce-l avem din studiul istoriei universale. Istoria înceată e fi magistra vieții îndată ce este redusă la un singur istoriu și la o singură națiune, ori cât de strălucită ar fi aceasta prin faptele și gloriile sale trecute. Elevul nu are o chee generală, după care se poată judeca valoarea națiunii, din care face parte, în raport cu alte națiuni universale.

Pentru maghiari însă aceasta este un lucru în diferent. Ei sunt mulțamiți, dacă știu, că istoria se începe cu Atila și se sfersește cu Kossut Lajos!

Dar și isoria patriei este schimosită și alterată pentru că are drept basă tendența de a crește maghari, ear nu de a spune adevărul istoric și a

trage învățături sênătoase dintrênsa. Studentul român nu poate profita nimic din aceasta istorie tendențioasă, pentru că ea nu spune nimic despre elementul român și unde este silită a vorbi de români, ea comunică numai espectorățiuni de ură și urgiă asupra Românilor. De exemplu în fazele istorice, când Mihai Eroul vine în Transilvania, sau când românii fac rescoală contra feudalilor sub Horia, istoria maghiară vorbește despre români în termeni de extremă rêtate stigmatizându-i de teciuinari, têlhari, rebeli, ucigași etc. așa încât se indignează și revolta tinerul român vedânduși neamul seu têrêit prin nomolul infamiilor și al batjocorilor necurmăte — întrun mod atât de perfid și impertinent.

De altă parte ori ce faptă sevêrșită de maghiari este obiectul celei mai minuțioase atențiuni și laude. Se glorifică lucruri, cari la alte națiuni sunt sbiciuite și condamnate.

Studiul limbei și istoriei maghiare este cu un cuvênt principala ocupațiune în institutele maghiare și de aci se esplică exclusivismul și egoismul național al maghiarilor — de aci provine, că naționalitățile din Ungaria nu au cu cine se înțelege, pentru că bărbații maghiari eșiți din asemenea școală sunt orbiți de amorul propriu și n’au simț și pricepere pentru adevêruri istorice — pentru lumea reală, în care trăesc.

(Va urma.)

Nr. 3335, Plen.

[876] 5—6

CONCURS

pentru stipendii și ajutoare din
fondatiunea Andronic.

Din *fundatiunea Andronic* sunt de a se conferi pe anul 1885 următoarele stipendii și ajutoare:

a) **una sută** de stipendii și ajutoare de câte 30 fl. pentru tineri, cari au intențiunea de a se aplica ca novici la meserie și industrie, apoi pentru învățacei aplicați deja la meserie și industrie, și în fine pentru învățacei, cari au devenit sodali (calfe) în anul curent 1884;

b) **unsprezece ajutoare** și anume: **cinci** câte de 100 fl., **patru** câte de 150 fl. și **două** câte de 200 fl. pentru sodali (calfe), cari sunt în condițiunile recerute de a se face măestri;

c) **două stipendii** de călătorie, și anume: **unul** de 200 fl., ear **altul** de 300 fl. pentru sodali (calfe), cari voesc a călători afară din patriă, pentru a se perfecționa în meseria sau industria lor.

Toți cari voesc a concurge la aceste stipendii și ajutoare trebuie să dovedească:

a) prin atestat dela oficiul parochial concernent, că sunt români greco-orientali din Transilvania;

b) prin atestatul oficiului comunal, starea averii proprii și a părinților;

c) prin atestatul oficiului parochial, la care aparține concurentul sau familia concurentului, dacă trăesc părinții, câți copii minoreni sunt, câți din acestia umblă la școală?

În special **tinerii**, cari au **intențiunea** de a se aplica ca novici la meserii și concurg la un stipendiu câte de 30 fl., afară de recerințele generale indicate mai sus trebuie să mai întrunească următoarele condițiuni:

1. Se nu fie mai tineri de cât de 12 ani;

2. Se fie absolvat cu succes bun cel puțin școala elementară (atestațele școlare);

3. Se fie încheiat contract cu maestrul conform §-lui 61 al legii industriale (art. leg. XVII: 1884), ceea ce se va dovedi prin așternerea contractului.

Învățaceii aplicați deja la meserie sau industrie, cari concurg la stipendiu câte de 30 fl., afară de recerințele generale, trebuie să mai întrunească următoarele condițiuni:

1. Se fie angajați la vre-un măestru cu contract, care să se alăture la cerere.

2. Să aibă purtare bună dovedită cu atestat dela măestrii, la cari au fost și sunt aplicați.

Sodalii, cari concurg la ajutoriu anual câte de 30 fl., afară de recerințele generale trebuie să întrunească următoarele condițiuni:

1. Să fie devenit în anul 1884 sodal (certificatul de sodal).

2. Să aibă atestat dela măestri despre purtarea bună. Se producă și alte documente recomandatoare; precum d. e. dacă sunt membri ai vreunei reuniuni de sodali (certificat dela presidentul reuniunii respective).

Sodalii, cari concurg la ajutoriu câte de 100 fl., 150 fl. și 200 fl., pentru a se putea face măestri, au să întrunească afară de recerințele generale încă următoarele condițiuni:

1. Se fie declarați în regulă sodali (certificatul de sodal).

2. Să fie lucrat cel puțin 3 ani ca sodali (certificate dela măestri).

În cerere se arete anume: unde voesc a se aședa ca măestri și ce fel de mijloace bănesci mai au, asemenea să producă și alte documente

recomandatoare, pecum d. e. că sunt reembi ai vre-unei reuniuni de sodali (certificat dela presidentul reuniunii respective).

Sodalii, cari concurg la vre un stipendiu de călătorie câte de 200 fl. sau 300 fl., afară de recerințele generale, au să mai întrunească următoarele condițiuni:

1. Se fie absolvat cel puțin 4 clase gimnasiale sau reale (atestațele de școală).

2. Să fie declarați în regulă sodali (certificatul de sodal).

3. Să fie lucrat cel puțin trei ani ca sodal (certificate dela măestri).

Concurenții la aceste stipendii de călătorie au să arete în cererile lor, în ce limbi știu vorbi și scrie, și care este planul detaliat al călătoriei lor.

Dela toți concurenții de ori ce categorie să recere, ca cererile lor să fie scrise și subscrise cu mâna lor proprie și adresate consistoriului arhidieceșan gr. or. din Sibiu, și se între aici cel mult până la **1 Decembrie a. c. stilul vechiu**.

Cererile sosite după terminul de fapt și cele ce nu vor fi instruate precum să recere mai sus, nu se vor lua în considerare.

Dat din ședința plenară a consistoriului arhidieceșan ținută în Sibiu, 14 August, 1884.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Nr. 321.

[909] 1—3

Neputându-se da în întreprindere zidirea școlii de fete a asociațiunii transilvane pe baza licitației publice escrise cu terminul până la 25 Septembrie a. c. se escrise prin aceasta un nou

Concurs

pentru prezentarea unui plan de edificiu de școală de fete pe terenul din curtea casei Nr. 8 Iosefstadt, strada Morei, însoțit de un ofert pentru întreprinderea executării edificiului proiectat. Proiectul dimpreună cu oferta, primite fiind de comitetul asociațiunii, îndreptătesc și obligă pe proiectantul ofertent a executa edificiul proiectat de densus.

Planul și ofertele, nesubscrise, au a fi predate în 30 Noemvre st. n. la posta din Sibiu pe adresa comitetului asociațiunii transilvane însoțite de o cuvertă sigilată, care în internul sau va cuprinde numele ofertentului, ear în afară va fi proveșută cu un motto, care va fi însemnat și pe plan și pe ofert.

Suma pașală maximală cerută pentru executarea edificiului să nu treacă preste 56,000 fl. v. a.

Condițiunile mai de aproape se pot primi dela comitetul asociațiunii dimpreună cu cotele trebuincioase și ofertentul are a declara în ofert, că a cetit toate condițiunile, le-a înțeles și le-a acceptat.

Ofertentii, a le căror planuri și oferte nu se vor fi primit, nu au dreptul a face pretensiune de onorar.

Sibiu în 10 Octombrie, 1884.

Comitetul asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

Iacob Bologa,
v. președ.

Dr. D. P. Barcianu,
secretar.

Nr. 150.

[905] 3—3

CONCURS.

Pe baza statutului organic §. 63 combinat cu §. 32 p. 5. și a instrucțiunii votate de sinodul arhidieceșan la 13/25 Aprilie 1877 Nr. 191 §. 7., prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în Tractul Târnavei inferioare.

Fiitoriul protopresbiter ca atare, va fi totodată și paroch în locul central al tractului și anume în comuna Cetatea de baltă.

Emolumentele împreunate cu acest post protopresbiteral sunt:

a) Venitele ordinari protopresbiterali, cari stau din ajutoriul de stat și din tacsele, ce încuș pentru ședulele de cununie, pentru vizitarea comunelor tractuali, pentru procesele divorțiali și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterali.

b) Venitele ordinari ale parochiei de clasa a III. din comuna Cetatea de baltă.

La postul acesta pot concurge bărbați apți și bine meritați pe terenul bisericesc și școlar, în special aceia cari după o pregătire cel puțin de VIII clase gimnasiale sau reale cu testimoniu de maturitate, au terminat studiile teologice la vreunul din institutele metropoliei noastre și au susținut cu succes bun examenul rigoros de calificățiune; sau care după pregătirea indicată mai sus au terminat studiile teologice la vre-un institut ortodox afară de metropolia noastră, dar apoi au depus examenul de calificățiune înaintea comisiunii esaminatoare a consistoriului arhidieceșan.

Pot însă concurge și fără testimonii de calificățiune profesorii de teologie și preoții chirotoniți înainte de introducerea examenelor de calificățiune dacă în celelalte au calificățiunea prescrisă mai sus.

În mod excepțional mai pot concurge și fără prescrisă calificățiune gimnasială acei administratori protopresbiterali, cari din privire la aplicabilitatea lor, la zelul și acuratețea manifestată în administrarea protopresbiteratului, vor ave dela consistoriul arhidieceșan (plenariu) specială îndreptățire la acest concurs.

Cei ce voesc a concurge la acest post au a-și așterne suplicile concursuali la Venerabilul Consistoriu Arhidieceșan în Sibiu în restimp de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs în foaia „Telegraful Român,” alăturând câte o tabelă de calificățiune, care să conțină date exacte și speciali în următoarele rubrici: numele caracterul (rangul bisericesc) și locuita concurentului; anii etății (anul luna, și ziua nașterii) studiile pregătitoare afară de cele teologice (anul locul și categoria acelor); examenul de maturitate doctorat s. a., studiile pregătitoare teologice (anul și locul acestora și examenul de calificățiune); serviciile de până acum pe terenul bisericesc și școlar (timpul locul și categoria acelor); în fine cunoscința limbilor și alte reflexiuni. Datele din această tabelă sunt de a se întări cu documente, care să se accludă în original, precum: Carte de botez, testimonii stolastice și de maturitate, testimonii teologice și de calificățiune, atestate de servii bisericesci și eventualmente toate altfelii de recomandări.

Deag la 25 Iunie 1884.

Comitetul protopresbiteral al tractului Târnavei inferioare.

Președinte:

Daniil de Tâmaș, **Iosif B. Crișan**,
adstr. pp. notariu.

Nr. 269.

[908] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunii învățătoresci la școala confesională gr. or. din Cerghidul mare, protopresbiteratul Târnavei inferioare, se publică concurs până la 14 Octombrie a. c. st. v. — Emolumentele sunt: 150 fl. v. a. plătiți în 3 rate și anume:

1. În 1 Decembrie 70 metrete a. 16 cupe cucuruz sfârșit calculat 1 fl. v. a. metreta.

2. În 1 Ianuarie în bani 40 fl.

3. În 23 Aprilie în bani 40 fl. — Suma 150 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post având a instrui pre elevi și în cântările liturgice, și a ținea și școala de repetiție; au a-și adresa suplicile instruite în Statutul orginice și a normativului sinodal din 1882 la subșusul oficiu protopresbiteral până la terminul prefapt.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Târnavei inferioare în conșelegere cu comitetul parochial respectiv.

Deag 27 Septembrie 1884.

Daniil de Tâmaș,
adm. prot.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni.

Chiar acum au eșit de sub tipariu și se pot procura dela **Cancelaria Negruțiu din Gherla (Szamos-Ujvár)**,

Cărticică

de rugăciuni și cântări

pentru

pruncii școlari

de ambe sexele și confesiunile.

Cu mai multe icoane frumoase.

Prețul unui exemplariu trimis franco e **10 cr.**; 50 exemplare costă **3 fl.**; 100 exemplare **5 fl. v. a.**

Visul

Prea Săntei Vergure Maria

Născătoare de Dumneșeu

urmat de mai multe rugăciuni frumoase. [907] 2—3

Cu mai multe icoane frumoase

Prețul unui exemplariu trimis franco e **10 cr.**; 50 exemplare costă **3 fl.**; 100 exemplare **5 fl. v. a.**

Infalibil.

Retrimitem banii primiți tuturor acelor, cari nu va ave efect

„Roborantium“

(mijloc de a cresce barba).

El lucră cu același efect la căpățina goală (pleșugie) la căderea părului, formarea petelor și la încărunțire.

După întrebuințare mai deasă garantăm succesul. Expediția în sticle originale cu **fl. 1.50**, la sticle de probă **fl. 1** prin **J. Grolich** în Brunn.

„Roborantium“ s'a folosit cu succesul cel mai strălucit la slăbiciunea memoriei și la durere de cap.

Deposit principal în Transilvania: pentru Sibiu: numai la băcănia **F. A. Reissenberger**. Bistrița: **Fried. D. Herbert**, farmacist. Cluj: **Nicolau Székely**, farmacist. Feldioara: **Wilhelm Schneider**, farmacist. Aiud: **Iosif Oberth**, farmacist. Praid: **A. Weber**, farmacist. Székely-Keresztur: **Fr. Ios. Jaeger**, farmacist.

Tot acolo se află:

„Eau de Hébé“ alifie orientale se eșă din care se nasce frăgeție, forme frumoase și albe la trup, depărtează petele de piele și de vârsat. — Prețul **85 cr.** [713] 28

„Bouquet du Serail de Grolich.“

parfum de basmauă pentru damele elegante. Dintre toate parfumurile cel mai bun. Pentru forma cea de tot frumoasă se poate întrebuința și ca presente. Prețul **fl. 1.50**.

Nu este înșelătorie.